

Муковоз Микола Іванович,
*студент кафедри професійної освіти
та технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка;*

Науковий керівник: Маринченко Є. О.,
*доктор філософії, доцент кафедри професійної освіти
та технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Динаміка соціально-економічного розвитку суспільства, демократизація та гуманізація освіти зумовлюють необхідність визначення ефективних шляхів та засобів забезпечення підготовки висококваліфікованих креативних спеціалістів. Звідси актуальною проблемою сучасної психолого-педагогічної науки та практики є розвиток творчої особистості майбутніх педагогів професійного навчання, оскільки від її вирішення багато в чому залежить якість підготовки в майбутньому кваліфікованих робітників в умовах закладів професійної професійно-технічної освіти [1].

У сучасних умовах педагог повинен мати здатність творчо і нестандартно мислити. Тому одним із найважливіших завдань вищих педагогічних закладів освіти на сучасному етапі є пошук найбільш ефективних та дієвих форм роботи з розвитку креативності майбутніх освітян.

До питання розвитку творчої обдарованості людини звертались низка науковців, зокрема, Р. Штернберг вивчав зв'язок креативності та інтелекту, С. Сисоева вивчала індивідуально-психологічні особливості творчих людей і т.д..

Саме педагог багато в чому супроводжує та надихає творчий розвиток людини у найбільш чутливі до педагогічного впливу періоди його життя. Метою та результатом педагогічної творчості є творчий розвиток тих, хто навчається, який передбачає поступове формування у них здатності до творчості - невід'ємної якості особистості, що поєднує у собі спрямованість та мотиви, творчі здібності та психічні процеси, характерологічні якості особистості, що забезпечують успіх у творчості [2].

На відміну від особистісного підходу до вивчення процесу формування креативної особистості освітянина, у дослідженні творчості педагога пріоритет надається діяльнісному підходу: творча професійна діяльність педагога вважається провідним фактором, що впливає на розвиток творчих здібностей. При цьому саме у процесі творчої професійної діяльності розкриваються творчі можливості педагога, відбувається їх реалізація та розвиток. У таких умовах виникає необхідність підготовки до розуміння рівня власної творчої професійної педагогічної діяльності, формування

потреби аналізувати власний педагогічний досвід та реалізовувати педагогічний досвід інших з урахуванням своєї творчої індивідуальності.

У процесі підготовки педагогів необхідно враховувати особистість та якості творчої особистості, у тому числі: спрямованість на самореалізацію, в якій виявляються духовно-естетичні якості особистості; прагнення до досягнення мети, коли творчість є сенсом життя; незалежність та автономія думок та суджень; відкритість та щирість особистості, її справжність; оригінальність розв'язання задачі при створенні художнього образу, ініціативність та гнучкість особистості; віра у власні сили та їх адекватна оцінка; високий рівень рефлексії, самокритики та критичного мислення; відкритість досвіду, сприйняття незвичайного, нового, оригінального в навколишньому світі та передача власного ставлення до світу [3].

Професійно-педагогічна підготовка майбутніх педагогів професійного навчання має свої особливості та має дві мети: по-перше, розвивати творчі здібності освітян та стимулювати їх творчий пошук засобами навчальної, позанавчальної, дослідницької та самостійної роботи; по-друге, озброїти майбутніх педагогів прийомами, методами, технологіями стимулювання та розвитку творчого потенціалу у процесі навчальної та позанавчальної діяльності. Аудиторна робота відіграє винятково важливу роль у розвитку творчих здібностей майбутніх педагогів професійного навчання.

Формуванню творчої особистості майбутнього фахівця в освітньому процесі сприяє використання нетрадиційних форм та методів навчання, інноваційних технологій навчання, спрямованих на розвиток творчих здібностей: вирішення професійних завдань моделювання та вирішення педагогічних ситуацій, мікронавчання, творчі зміни, дидактичні, рольові та ділові ігри, діалогічні форми та методи взаємодії суб'єктів освіти, реалізація науково-дослідних проєктів, конкурсів, творчих майстерень, дискусій з проблем сучасної освіти тощо. Перевага перед простим сприйняттям готової інформації полягає в тому, що при вирішенні тих чи інших завдань освітянин активно і творчо мислить, а це призводить не тільки до міцності та ґрунтовності знань, але й до набуття цінної розумової якості – здатності орієнтуватися у будь-якій ситуації та самостійно знаходити шляхи вирішення нестандартного завдання.

Індивідуально-диференційована система навчання, в основі якої лежить індивідуально-диференційований підхід, створює гнучкі умови для активного перетворення власної навчальної діяльності та її пристосування до педагогічних вимог педагогів. Кожен студент, виходячи з педагогічних вимог індивідуально-орієнтованого плану, визначає персональну програму навчальної діяльності. Це пов'язано з тим, що ця система навчання забезпечує взаємозв'язок мотиваційної і регулятивної поведінки сторін з допомогою широкого використання механізмів мотивації, стимулюючих успіхи у навчанні.

Важливою складовою освітнього процесу ЗВО є науково-дослідна робота, яка є органічною частиною освіти, основним елементом та рушійною силою його розвитку. Це необхідна умова підготовки майбутніх креативних

педагогів професійного навчання. Окреслена робота сприяє розвитку творчого мислення, творчих здібностей, умінь та навичок дослідницького характеру, поглибленню знань з конкретного предмета [3].

Як бачимо, педагогічна творчість відображає процес особистісно-професійної реалізації та самореалізації педагога у професійно-педагогічній діяльності [2].

Таким чином, креативність педагога професійного навчання є обов'язковою характеристикою цілісної особистості, обумовленої відповідними психолого-педагогічними умовами та високим рівнем сформованості його професійних та особистісних якостей. Тому стратегія творчого підходу до організації освітнього процесу у вищій школі повинна включати усвідомлення майбутніми педагогами професійного навчання власних особистісних та професійних можливостей, розвиток педагогічних здібностей; задоволення потреб у новизні та нестандартних способах вирішення професійних завдань.

Список використаної літератури

1. Підготовка майбутніх педагогів професійного навчання на засадах компетентнісного підходу : кол. монографія / за наук. ред. В. І. Ковальчука. Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020. 194 с.
2. Дубасенюк О. А. Креативний підхід до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів 2011, С. 23-28.
3. Енциклопедія освіти, Харків, 2008, 1040 с.